

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення 42 сесії
Коростенської міської
ради
VIII скликання
від 20.02.2025р. № _____

Президенту України
Володимиру ЗЕЛЕНСЬКОМУ

Прем'єр-міністру України
Денису ШМИГАЛЮ

Голові Верховної Ради України
Руслану СТЕФАНЧУКУ

Уповноваженому Верховної Ради
України з прав людини
Дмитру ЛУБІНЦЮ

Народному депутату України
Арсенію ПУШКАРЕНКУ

Народному депутату України
Володимиру АРЕШОНКОВУ

Міністру фінансів України
Сергію МАРЧЕНКУ

Міністру соціальної політики
України
Оксані ЖОЛНОВИЧ

Голові Пенсійного фонду України
Євгенію КАПНУСУ

Голові Державної міграційної
служби України
Наталії НАУМЕНКО

ЗВЕРНЕННЯ

депутатів Коростенської міської ради VIII скликання щодо недопущення
порушення прав населення, яке постраждало від наслідків
Чорнобильської катастрофи

Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава.

Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави; держава відповідає перед людиною за свою діяльність; утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави (ст.ст.1, 3 Конституції України).

Пряма дія норм Конституції України означає, що ці норми застосовуються безпосередньо.

Законами України та іншими нормативно-правовими актами можна лише розвивати конституційні норми, а не змінювати їх зміст. Закони України та інші нормативно-правові акти застосовуються лише у частині, що не суперечить Конституції України.

Рішенням Конституційного Суду України №6-р/2018 від 17 липня 2018 підпункт 7 пункту 4 розділу I Закону України «Про внесення змін та визначення такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України» визнано такими, що не відповідає Конституції України (є неконституційним).

У зв'язку з невиконанням вказаного рішення Конституційного Суду, непрацюючі пенсіонери Коростенської міської територіальної громади, які проживають на території радіоактивного забруднення для відновлення та захисту своїх прав, а саме – нарахуванню та виплати Пенсійним фондом України підвищення до пенсії відповідно до вищевказаної статті, були змушені звертатись до адміністративних судів.

Відповідно, суд при ухваленні відповідного рішення вже встановлював право на цю виплату по кожній справі. Після набрання законної сили рішення були подані до виконання.

Однак, з початку 2025 року нарахування та виплата підвищення до пенсії відповідно до ст.39 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» на підставі рішень судів була припинена Пенсійним фондом України в зв'язку з прийняттям статті 45 Закону України «Про державний бюджет на 2025 рік», якою встановлено: «На період дії воєнного стану в Україні доплата непрацюючим пенсіонерам, які постійно проживають у зоні безумовного (обов'язкового) відселення та в зоні гарантованого добровільного відселення, встановлюється за умови, що такі особи проживали або працювали у зоні безумовного (обов'язкового) відселення або в зоні гарантованого добровільного відселення, станом на 26 квітня 1986 року чи у період з 26 квітня 1986 року до 1 січня 1993 року, у зв'язку з чим особі надано статус особи, яка постраждала внаслідок Чорнобильської катастрофи. Доплата за проживання на зазначених територіях встановлюється у розмірі 2361 гривня.

Одночасно для встановлення виплат, передбачених цією статтею, Пенсійному фонду України забезпечити звірення відомостей про постійне місце проживання одержувачів доплати за проживання у зоні безумовного

(обов'язкового) відселення та в зоні гарантованого добровільного відселення із відомостями Єдиного державного демографічного реєстру та інших державних реєстрів для продовження чи припинення відповідних виплат, а також приведення розмірів доплати за проживання у зоні безумовного (обов'язкового) відселення або в зоні гарантованого добровільного відселення та пенсійних виплат у відповідність із цією статтею».

Постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 року № 1524 «Деякі питання здійснення у 2025 році на період воєнного стану в Україні» доплати непрацюючим пенсіонерам, які постійно проживають у зоні безумовного (обов'язкового) відселення та в зоні гарантованого добровільного відселення встановлено, що у 2025 році факт проживання у зоні безумовного (обов'язкового) відселення та в зоні гарантованого добровільного відселення станом на 26 квітня 1986 р. чи у період з 26 квітня 1986 р. до 1 січня 1993 р. для встановлення, продовження чи припинення доплат, передбачених [статтею 45](#) Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік», у разі відсутності відповідних відомостей у Єдиному державному демографічному реєстрі, Реєстрі територіальної громади та в інших державних реєстрах встановлюється органами Пенсійного фонду України за сукупності таких обставин:

особі надано статус особи, яка постраждала внаслідок Чорнобильської катастрофи;

у Єдиному державному демографічному реєстрі, відомчій інформаційній системі Державної міграційної служби відсутні відомості про зміну місця проживання такою особою у період після 1 січня 1993 року.

Рішенням Конституційного Суду України від 07.04.2021 № 1-р(П)/2021 зазначено, що держава може змінювати законодавче регулювання у сфері соціального захисту осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, проте в разі зміни такого регулювання вона не повинна вдаватися до обмежень, що порушують сутність їх індивідуальних прав, а досягнутий рівень соціального захисту має бути збережено.

Крім того, приймаючи вищевказану норму пункту 4 статті 45 Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік», та Постанову Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 року № 1524 «Деякі питання здійснення у 2025 році на період воєнного стану в Україні доплати непрацюючим пенсіонерам, які постійно проживають у зоні безумовного (обов'язкового) відселення та в зоні гарантованого добровільного відселення», урядом чи певними особами не враховано проблеми, зокрема і технічні, які виникли під час такого звіряння.

Ведення реєстрів територіальних громад та облік осіб, які зареєстровані на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці регламентується Законом України «Про надання публічних(електронних публічних) послуг щодо декларування та реєстрації місця проживання в Україні» від 05.11.2021 №1871-IX.

Відповідно до п.2 перехідних і прикінцевих положень Закону України «Про надання публічних (електронних публічних) послуг щодо декларування та реєстрації місця проживання» місце проживання (перебування) особи, зареєстроване до набрання чинності цим Законом, не підлягає повторній реєстрації (декларуванню). Для підтвердження інформації про місце проживання (перебування), зареєстроване до набрання чинності цим Законом, особа може подавати відомості про місце проживання, що були внесені до:

- 1) паспорт громадянина України, виготовленого у формі книжечки;
- 2) паспорта громадянина України або паспорта громадянина України для виїзду за кордон у формі е-паспорта або е-паспорта для виїзду за кордон;
- 3) витягу з реєстру територіальної громади.

Технічна можливість вносити відомості до Реєстру територіальної громади, що підтверджують реєстрацію у минулому з'явилася лише у грудні 2024 року.

Раніше (до введення в дію норм чинного законодавства), облік громадян здійснювався у паперовій формі з використанням форм погосподарського (у населених пунктах сільської місцевості), будинкового обліку (у міських будинках приватного сектору) та поквартирного обліку (у багатоповерхових будинках), ведення яких (погосподарських книг) на певний період (зазвичай 5 років) затверджувались органами держстату та поліції як форми збору загальної статистичної інформації. Даний облік здійснювався у суворій послідовності затверджених інструкцій шляхом погосподарського обходу посадовими особами та фіксував усі дані про господарство та його мешканців.

Дані погосподарського, будинкового та поквартирного обліку дозволяли здійснювати облік осіб, які були зареєстровані.

Практика показує, що дані Єдиного державного демографічного реєстру містять інформацію лише про актуальне місце реєстрації осіб без хронології змін про попереднє місце проживання осіб. При зміні паспортного документу радянського зразка на паспорт громадянина України, особам проставлялась дата реєстрації місця проживання датою видачі паспорта громадянина України і лише ця дата потрапила до Єдиного демографічного реєстру, проте згідно даних по господарських, будинкових книг та/або по квартирних карток вказані особи були зареєстровані раніше дати зміни паспорта та не змінювали місце реєстрації. При зміні місця реєстрації в межах одного населеного пункту забрудненої зони, або між іншими населеними пунктами (з вулиці на вулицю, у сусідній населений пункт) змінювалася і дата реєстрації місця проживання, яка (остання) і внесена до Єдиного демографічного реєстру без фіксації хронології попередніх реєстрацій.

Відповідно до статті 37¹ Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать такі делеговані повноваження як формування та ведення реєстру територіальної громади відповідно до закону.

Для актуалізації, уточнення, підтвердження інформації про місце проживання, зареєстроване у зоні радіаційного забруднення, особа може подати відомості про місце проживання, що були внесені до:

- 1)паспорта громадянина України, виготовленого у формі книжечки;
- 2)безконтактного електронного носія, що міститься у паспорті громадянина України у формі картки;
- 3)будинкової книги, ведення яких здійснювалося у період з жовтня 1975 року по травень 2006 року.

При цьому особливо наголошено на тому, що погосподарських книг немає у переліку, тому використовувати їх дані для підтвердження інформації про період проживання незаконно. Щодо можливості використання поквартирних карток інформація також відсутня. Інформація у робочих групах органів реєстрації у Житомирській області носить інформаційний характер та не затверджена на законодавчому рівні.

Враховуючи те, що на сьогоднішній день у законодавстві, яке регулює питання реєстрації/зняття з реєстрації місця проживання, відсутня інформація про документи - підстави для внесення історичних відомостей, що підтверджують реєстрацію особи у минулому, є необхідність застосування наявної інформації про період проживання в зоні гарантованого добровільного відселення, яка подавалася громадянами під час пільгового виходу на пенсію та є наявною в пенсійних справах, що зберігаються в органах пенсійного фонду, а саме: копії паспортів України, виготовленого у формі книжечки, довідки ЖЕКів, судові рішення про встановлення факту проживання на забрудненій території, трудові книжки, документи про навчання у закладах освіти, проходження військової служби, інше) про проживання/перебування/роботу на забруднених територіях. У пенсійних справах наявна інформація, що людина народилася або проживала, чи можливо працювала в забрудненій зоні і не змінювала місце свого проживання задля отримання коштів по рішенню суду та отримала пенсію на пільгових умовах.

Застосування у пенсійних справах наявних документів зменшить соціальну напругу серед непрацюючих пенсіонерів та забезпечить гарантовані державою виплати у нелегкий для всіх час. Зменшення державної підтримки у вигляді не нарахування та не виплати доплати за проживання у радіоактивно забрудненій зоні негативно впливає на сплату комунальних послуг, які і так перевищують розмір їх пенсії, підриває авторитет держави в очах людей, які все життя проживали та працювали в забрудненій зоні, а на старості років залишилися на узбіччі дороги, хворіють та не можуть дозволити собі купити ліки та продукти харчування.

Крім того, відповідно до пункту 1 статті 30 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» згідно Державного бюджету значно зменшено кошторисні призначення на безплатне харчування дітей, потерпілих від Чорнобильської катастрофи у закладах загальної середньої та професійної освіти, розташованих на радіоактивно забрудненій території Коростенської міської

територіальної громади Житомирської області, відповідно чого зменшилась на 10 гривень вартість одного діто-дня по відповідним категоріям дітей порівняно з 2024 роком.

Так, в 2024 році середня вартість одного діто-дня на харчування потерпілих дітей згідно кошторисних призначень становила 53,60 гривні.

На 2025 рік середня вартість харчування одного діто-дня згідно доведених кошторисних призначень потерпілих дітей становить до 40 гривень, що значно погіршує харчування дітей у закладах загальної середньої та професійної освіти, розташованих на радіоактивно забрудненій території Коростенської міської територіальної громади Житомирської області в 2025 році.

Підпунктом 7 Прикінцевих положень Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» значно зменшено соціальні пільги та гарантії громадянам віднесеним до 1-ї та 2-ї категорії потерпілих від наслідків Чорнобильської катастрофи, а це: ліквідатори та громадяни, що мають інвалідність, причинний зв'язок захворювань яким встановлено з наслідками аварії на ЧАЕС. Цим підпунктом визначено, що у 2025 році, за умови, що розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, надаються пільги, передбачені: пунктом 11 частини першої та частинами другою і третьою статті 21, частиною третьою статті 22 в частині пільг, передбачених пунктом 11 частини першої статті 20, і пунктом 14 частини першої статті 22 [статті 39 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»](#).

Підсумовуючи викладене, з метою недопущення зменшення соціальних гарантій і соціального захисту та порушення прав населення, постраждалого внаслідок Чорнобильської катастрофи, Коростенська міська рада, -

Просить:

1. Ініціювати внесення змін до статті 45 Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» та Постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 року № 1524 «Деякі питання здійснення у 2025 році на період воєнного стану в Україні доплати непрацюючим пенсіонерам, які постійно проживають у зоні безумовного (обов'язкового) відселення та в зоні гарантованого добровільного відселення», а саме: зобов'язати Пенсійний фонд України застосовувати інформацію про період проживання в зоні гарантованого добровільного відселення, яка подавалася громадянами під час пільгового виходу на пенсію та є наявною в пенсійних справах, що зберігаються в органах Пенсійного фонду, а саме: копії паспортів громадян України, виготовлених у формі книжечки, довідки ЖЕКів, судові рішення про встановлення факту місця

проживання, трудові книжки, документи про навчання у закладах освіти, проходження військової служби, тощо.

2. У пункті 2 Прикінцевих та Перехідних положень Закону України «Про надання публічних (електронних публічних) послуг щодо декларування та реєстрації місця проживання в Україні» для підтвердження інформації про місце проживання (перебування), зареєстроване до набрання чинності цим Законом, додатково зазначивши, що особа може подавати відомості про місце проживання, які були внесені до будинкових книжок, архівних поквартирних карток, погосподарських книг.

3. Забезпечити безперервний взаємообмін необхідних реєстрів між Державною міграційною службою України та Пенсійним фондом України.

4. Поновити з 01.01.2025 непрацюючим пенсіонерам, які проживають на території радіоактивного забруднення Коростенської міської територіальної громади підвищення до пенсії у розмірі, визначеному ч.2 [статті 39 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»](#) та мають рішення суду, які набрали законної сили.

5. Збільшити кошторисні призначення на 2025 рік управлінню праці та соціального захисту населення виконавчого комітету Коростенської міської ради Житомирської області на безплатне харчування дітей, потерпілих від Чорнобильської катастрофи у закладах загальної середньої та професійної освіти, розташованих на радіоактивно забрудненій території Коростенської міської територіальної громади Житомирської області.

6. Внести зміни в Прикінцеві положення Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік», виключивши абзац другий пункту 7, в якому передбачено надання пільг на житлово-комунальні послуги потерпілим від Чорнобильської катастрофи 1-2 категорії, з урахуванням сукупного щомісячного доходу сім'ї.

**За дорученням депутатів
Коростенської міської ради,
міський голова
МОСКАЛЕНКО**

Володимир

Секретар міської ради

Олександр ОЛЕКСІЙЧУК